

GEZAMELIJKE UITGAVE VAN DE AKTIEKRANT EN 't TURFSCHIP VAN DE SPAARNDAMMER-EN ZEEHELDENBUURT. CWS-AKZ-WOO. NOV. 1980

UITGEGEVEN IN HET KADER VAN DE EUROPESE STADSVERNIEUWINGSKAMPAGNE

Wijkopbouworgaan
'Spaarndam'
Knollendamstraat 11
tel: 82.97.73

stadsvernieuwingscampagne in de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt

Door de buurtorganisaties in de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt, het comité Wijkverbetering Spaarndammerbuurt, het Wijkopbouw Orgaan Spaarndam en het Actiecomité Zeeheldenbuurt wordt de Europese Stadsvernieuwingscampagne aangegrepen om buiten de buurt bekendheid te geven aan de realiteit van de Stadsvernieuwing zoals die in de buurt ervaren wordt. De Stadsvernieuwing bestaat niet alleen uit prachtige prestige objecten van de Amsterdamschool,

waar de bezoekers aan de campagne in grote getale langs gesleept zullen worden, maar het is ook het noodzakelijke vertrek van duizenden bewoners de buurt uit en de onleefbare situatie voor de mensen die achter bleven. Door de buurt zijn de volgende activiteiten opgezet: Allereerst deze krant, waarin de bewonerscommissies uit de buurt de ervaringen van hun project hebben beschreven. In de krant is ook een wandelroute opgenomen, ook langs die zaken, waarbij de Ge-

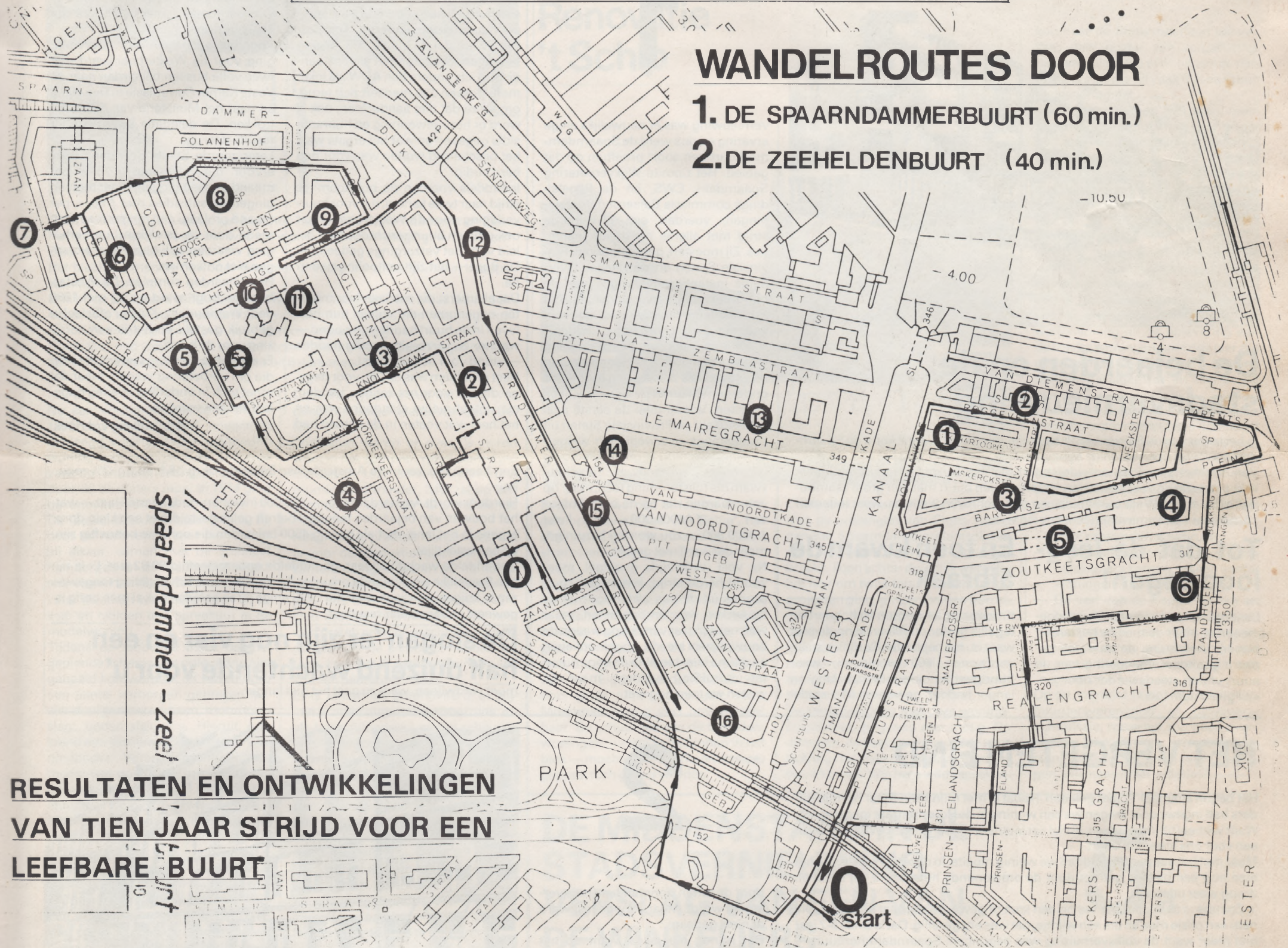
meente de buurt heeft laten barsten. O.a de verkeersproblematiek en de particuliere sector. In de maanden februari/maart/april zal een fototentoonstelling geopend worden over de strijd die de buurt heeft moeten voeren om een buurt gerichte stadsvernieuwings aanpak te realiseren. Gedurende het campagne jaar zullen, afhankelijk van de problematiek waar de buurt dan in de stadsvernieuwing mee te maken heeft, een aantal activiteiten en manifestaties opgezet worden.

MET DANK AAN DE BEWONERSCOMMISSIES, CWS, AKZ, WOO.

T. Omloo (lay-out)
(fotografie)

WANDELROUTES DOOR

1. DE SPAARNDAMMERBUURT (60 min.)
2. DE ZEEHELDENBUURT (40 min.)

RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN VAN TIEN JAAR STRIJD VOOR EEN LEEFBARE BUURT

1969

Ontwikkeling ideeënschets/Bestemmingsplan voor de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt door de gemeente Amsterdam.

1970

Lancering ideeënschets in de buurt door College van B. en W. door middel van een tentoonstelling en informatiefolder. Oprichting van de 'actiegroep' en de werkgroep 'Inspraak'. Massaal en verontwaardigd protest van de bewoners tegen de plannen van de gemeente. Onder leiding van de actiegroep worden 4978 handtekeningen opgehaald. Dit leidt tot intrekking van de plannen. Protest-kraakactie in de Gost-Zaanstraat.

1971

Onder druk van acties werd gestart met het leefbaar maken van de buurt:

- * Opknop binnenrein achter buurthuis 'Ons Huis' in de Nova Zemblastraat;
- * Opknop groenvoorziening en aanleg speelvoorziening aan de Houtmankade;
- * Sloop restanten van de Maria Magdalenakerk;
- * Start voorbereiding aanleg Dome-la Nieuwenhuisplantsoen;
- * Ontruiming en opknop binnenrein Wormerveerstraat/Zaanstraat
- * Start voorbereiding opknop Spaarndammerplantsoen;
- * Aanleg telefooncellen;
- * Verbetering ophalen huisvuil;
- * Introductie van éénrichtingsverkeer.

Massale acties tegen de huurverhoging, zowel in de particuliere sector als bij de woningbouwverenigingen. Honderden bewoners uit de particuliere sector weigeren de huurverhoging te betalen.

Oprichting van het Comité Wijkverbetering Spaarndammerbuurt (CWS) - (Samengaan van de actiegroep en de werkgroep inspraak). Officiële intrekking — onder druk van acties — van de ideeënschets.

1972

Oprichten door het CWS van bewonerscommissies en straatgroepen. Opknop pleintje Wormerveerstraat - speelvoorziening. Voorbereiding sloop van ± 600 woningen Houtrijkstraat/Polanenstraat t.b.v. bouw bejaardencentrum. Acties voor betaalbare nieuwbouw in de buurt (m.n. voor woningen aan de Nova Zemblastraat). Officiële afkondiging — onder druk van de buurt — van een huurstop voor verenigingswoningen (reeds in 1970 doorgevoerd!). Doorvoeren van acties tegen parti-

culiere eigenaren (door middel van huurweigerings en agressief aanschrijvingsbeleid). Veel resultaten bereikt. Leefbaarheidsacties. Voorbereiding woningverbeteringsplannen door bewonerscommissies in overleg met architecten. Veel resultaten bereikt voor individuele krepegevalen met betrekking tot de woonsituatie.

1973

Massale protestbijeenkomsten tegen de financiële en sociale consequenties van de woningverbeteringsplannen. Opstellen van de nota 'huren - inkomens'. Wordt mede-ondertekend door de wethouders Lammers en Kuijpers. De onbetaalbaarheid van de woningverbetering voor de huidige bewoners wordt daarin aangetoond. Staatssecretaris Jan Schaefer gaat

door de knieën. Zegt een huurverlaging toe voor verbeterde woningen. Bezoek aan het informatiecentrum van het CWS. Woningverbetering-'trein' wordt op gang gebracht. Bewonerscommissies werken zich uit de naad om alles op een 'rolletje' te laten lopen.

1974

Akties voor verbetering van de welzijns- en onderwijsvoorzieningen in de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt. Acties voor verbetering van het particuliere woningbezit. Worden resultaten mee geboekt: Houtrijkstraat, even zijde. Acties voor betere sociale begeleiding van de bewoners, met name de bejaarden. Worden door middel van hulp van bewonerscommissie resultaten mee geboekt. Acties voor behoud van de binnen- en buiten-brakerpolder als groen-

voorziening. Westerpark blijft behouden — enorm resultaat. Start nieuwbouw aan de Houtmankade. Spreekuren CWS verlopen succesvol, worden veel resultaten geboekt.

1975

Opstellen van nieuwe verbeteringsplannen voor de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt, met name op het gebied van de sociale voorzieningen. In overleg met het CWS wordt een plan gemaakt voor het bejaarden-centrum. Akties voor het oprichten van een algemeen maatschappelijk werkteam voor de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt. Maatschappelijk Werkteam komt er! Protestdemonstratie tegen de stagnatie van de stadsvernieuwing van woningbouwvereniging 'Patrimoni-um'. Meerjarenprogramma voor de jaren 1975 - 1979 wordt opgesteld door

de buurt en vastgesteld door de gemeenteraad.

1976

Akties voor versnelling van de sloop van de woningen in de Houtrijkstraat/Assendelftstraat. Leidt tot resultaten. Akties in de particuliere sector tegen de verkrotting (onder andere hoek Wormerveerstraat/Assendelftstraat, woningen van Giltay in de Zaanstraat). Akties voor versnelling van de bouw van het bejaardencentrum op de plek Assendelftstraat/Houtrijkstraat/Polanenstraat. Tocht naar het stadhuis — leidt tot resultaten. Nieuwbouw van woningen in de Spaarndammerstraat van woningbouwvereniging 'Het Oosten'. Konstante stroom van oplevering van gerenoveerde woningen. Handtekeningenaktie tegen de jaarlijkse huurverhoging, met name ook in de gerenoveerde woningcomplexen.

1977

Slaan van de eerste paal voor de bouw van het bejaardencentrum door de minister-president Joop den Uyl en mevr. Volkers. Succesvol buurtfestijn. Start weigeringsakties tegen de verhoging van de stookkosten in het blok van het gemeentelijk woningbedrijf Zaandammerplein / Oostzaanstraat/Spaarndammerdijk. Slaan van de eerste paal voor nieuwbouw openbare lagere school op de plek Krommeniestraat door wethouder voor onderwijs Rudi van der Velde. Protestdemonstratie en actie tegen onaantvaardbare hoge huren van de nieuwbouwwoningen in de Nova Zemblastraat. Verbetering samenwerking CWS en het wijkopbouworgaan 'Spaarn-dam'. Akties voor het behoud van de vergelijkingshuren voor nog te renoveren complexen in de buurt.

1978

Uitwerken van plannen voor verbetering/nieuwbouw buurthuis, speel-

tuin Zaandammerplein, Polanenther, bibliotheek. Middels Open Wijkraad van het wijkopbouworgaan 'Spaarn-dam'. Bezoek van mevr. Kraayeveld-Wouters in verband met de verbetering van de welzijnsvoorzieningen in de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt. Protesttocht naar het Binnenhof in Den Haag en het ministerie van CRM te Rijswijk in verband met de hoge huren van de 'Westerbeer'. Doorzetten van de huur- en stookkosten weigering onder leiding van de huurdersvereniging 'Spaarn-dam' door bewoners van het Zaandammerplein en omgeving. Bezetting van een boerderij aan de Spaarndammerdijk in verband met de aantasting van de binnen- en buiten-brakerpolder als groenvoorziening. Stagnatie in de stadsvernieuwing in de Spaarndammerbuurt, met betrekking tot de:

- * woonomgeving,
- * particuliere sector, enz. enz.

1979

Slaan van de eerste paal voor de bouw van een sporthal aan de Zaanstraat. Kraakakties in verband met de grote leegstand van woningen. Aktie in de Hembrugstraat tegen horizontale verkoop. Kinderboerderij aan de Spaarndammerdijk wordt verplaatst en opgeknapt. Start vernieuwbouw 'Hebronschool' in de Oostzaanstraat. Slaan eerste paal van de bouw van een nieuwe bibliotheek in de Spaarndammerstraat. Absolute stagnatie in de stadsvernieuwingsactiviteiten met betrekking tot:

- verbetering van de woonomgeving;
- * verbetering van de verkeerssituatie;
- * uitvoering van het meerjarenprogramma;
- * nieuwbouw op het industrieterrein, etc.
- * verbetering van de welzijnsvoorzieningen.

De bejaarden en de stadsvernieuwing

In het kader van de Europese Stadsvernieuwings Campagne komt de Spaarndammerbuurt opnieuw in de belangstelling. Van oudsher een echte arbeidersbuurt met bar slechte woonaccomodatie, veel armoede en veel bejaarden, maar ook een buurt met een grote saamhorigheid, dat wel. Waar burenhulp een ongeschreven wet was, waar iedereen voor elkaar opkwam wanneer het nodig was.

Tot dat de leegloop begon!

De jongeren trokken naar de randgemeenten, maar de meeste bejaarden bleven. Verkrotting en daarmee gepaard gaande verpaupering van de buurt vraten steeds verder door, onveiligheid nam toe.

En toen kwam de afbraak

Krotwoningen werden bij honderden tegelijk gesloopt. Alleen al op de plek waar nu het bejaarden Complex staat, verdwenen 660 woningen, waar buurtgenoten soms 50 jaar lang en langer hadden gewoond. Met stads-

1 vernieuwing was er nauwelijks enige ervaring en dus werd de Spaarndammerbuurt een soort proeftuin op dat gebied. Het Comité Wijkverbetering Spaarn-dam, CWS, en de Begeleidings commissie Bejaarden Voorzieningen, voerden een bikkelharde strijd met allerlei overheids instanties. Zij moesten, gemeenteraad, Provinciale Staten en de Haagse Overheids instanties overtuigen van de noodzaak, een verzorgingshuis met z.g. aanleunwoningen te bouwen voor hen die dat hard nodig hadden. Hartverwarmend was hierbij de steun die buurtgenoten zowel jong als oud ons gaven, als er weer een actie werd ondernomen om onze eisen kracht bij te zetten. Vooral toen de eerste paal was besteld en Provinciale Staten uit bezuinigings overwegingen weigerden toestemming te geven die nodig was om te gaan bouwen. Ten slotte kwam die toestemming toch, maar op voorwaarden dat op de bouwkosten van f 16000.000,— liefst f 3000.000,— zou worden bezuinigd, maar dat werd niet geslikt. Na veel wederzijds gepingel, maar vooral harde strijd, kwam een compromis uit de bus waardoor met de bouw kon worden begonnen, maar wel met een jaar vertraging waarin de bouwprizen steeds hoger opliepen en die, na later bleek, in de hoge huren tot uitdrukking kwamen, maar dat wisten we toen nog niet.

Er melden zich 350 gegadigden voor de Westerbeer, veelal mensen die aan huren tussen de f 60,— à f 80,— per maand gewend waren,. Toen bekend werd dat de huur f 638,45 ging bedragen, ook voor een alleenstaande met iets anders dan AOW als inkomen, trokken 150 mensen zich terug, omdat ze dat niet aandurfden, ook al werd er huurgewinning en huursubsidie gegeven en wat het ergste was, het beschermd wonen was voor hen hard nodig. Inmiddels voerden de buurtcomités strijd naartwee kanten, n.l. voor huurverlaging voor de Westerbeer, maar ook om een buurtgerichtopname beleid voor het verzorgings gedeelte — De Bogt — dat zijn voltooiing naderde. Dat allereerst die mensen hier moesten opgenomen die vrijwel hun hele leven in de buurt hadden gewoond — wanner ze verzorging nodig hadden — stond voor de buurt vast. Heet probleem was dat dit, voor degenen die het voor het zeggen hadden, een totaal nieuw standpunt was en het heel wat voeten in de aarden had

om hen van de noodzaak hiervan te overtuigen. En het werd bereikt. Van het totaal aantal bewoners zijn 75% buurtbewoners! Voor het verkrijgen van huurverlaging voor de Westerbeer werd met twee volle bussen bejaarden naar de Vaste Kamer Commissie in Den Haag en naar het Ministerie van CRM vertrokken. De delegatie kwam zonder resultaat terug. Later zorgde Staats Secretaris Brox ervoor dat de huren f 75,— per maand omlaag gingen, maar meteen gingen de subsidies met f 50,— per maand omlaag, een mager resultaat, mede door de jaarlijkse huurverhoging waaraan ook bejaarden woningen niet ontkomen. Het bejaarden complex 'De Westerbeer-De Bogt' werd op 22 mei 1980 door Wethouder L. Kuijper officieel in gebruik gesteld en het is een verrijking voor de buurt. Er zijn in het huis nog wel enige zaken die om verbetering vragen, maar dat moet toch in onderling overleg opgelost kunnen worden.

H. L. Volkers v/d Hoek

Een heet hangijzer in de Amsterdamse Bejaardenzorg blijft de z.g. 7% regeling. Hierdoor wordt Amsterdam met — 176.000 inwoners ouder dan 65 jaar — wat het bouwen van bejaarden tehuizen betreft gelijk gesteld met een klein dorp ergens in het land, met als gevolg 4500 bejaarden die opname behoeftig zijn op een wachtlijst. Gemiddelde wachttijd 3 jaar, gemiddelde opnameleeftijd 80-82 jaar. Er is nu een Stedelijke actie gaande om voor Amsterdam een 10% regeling toegewezen te krijgen, een zaak waar het CWS enige jaren geleden ook al mee bezig is geweest, maar zonder resultaat.

De slogan 'er zijn nog vier en een half duizend wachtende voor u' moet verdwijnen, want zo gaat het niet langer.

HET VERGETEN EIND

Het begon allemaal 12 jaar geleden. Nadat ik met mijn zoon 5 jaar bij mijn ouders had ingewoond, kregen we een woning in de Houtrijkstraat toegewezen. Waar we heel blij mee waren, al viel het interieur heel erg tegen. Wij kwamen in een voor ons vreemde buurt. Maar met het aanpassen hadden we weinig moeite. In deze tijd werd er na het eten nog een balletje getrapt door de omwonende huisvaders, bij mooi en droog weer uiteraard. 's Zomers 's avonds zaten we op een kruk of gewoon op straat bij elkaar. Die nam een pilsje mee en die een wijntje, dat was erg gezellig. Dat is sinds 6-7 jaar niet meer want de volksverhuizing was begonnen. Spaarndammerbuurt — Banne Buiksloot.

De een na de ander ging verhuizen. Huizen werden dicht gespijkerd en de vervuiling begon. Onze straat, eerst zo vol leven en winkels, werd een vies en dood stuk straat waar de jeugd en drugsverbruikers zich uit konden leven in de open gebroken lage huizen. Toen kwamen de slopers en de eerste huizen werden puinhopen, want er moest een bejaardenhuis komen. Aan de kant waar dat gebouwd moest worden werd het eerst gesloopt. Bij de Zaandijkstraat werd de Houtrijkstraat afgesloten, een gevolg hiervan was dat alles wat aangevoerd en afgevoerd moest worden, via de Knollendamstraat, Houtrijkstraat of Houtrijkstraat, Knollendamstraat moest. Weer een groot ongenoegen. Vrachtwagens reden af en aan en samen met het hijen dreunde de grond onder onze voeten en van de rommel dan maar niet te spreken. Ook dit ging voorbij en nu is er het bejaardenhuis 'De Bogt-Westerbeer'. Nu 1980, dus ruim 6 jaar na het begin

van de renovatie en vernieuwing, is er weinig tot niets verbeterd voor het stukje Houtrijkstraat-Knollendamstraat. Het wordt steeds slechter. Wij zijn als bewoners daar zeer kwaad over wat tot gevolg had dat er een bewonerscommissie werd gevormd door:

- Ko Drayer
- Wil Hekelaar
- Erik Troost
- Richard Bergman

Wat we terecht de naam gaven van 'Het vergeten eind'. De klachten lijst werd steeds maar groter, er werd slecht gesloopt waardoor het stof ons om de oren woei (er werd niet gespoten), het wegdek (middenweg en stoepen) werd als maar slechter, er werd nauwelijks geveegd en tot overmaat van ramp zitten we opgescheept met een overvloed van muizen, ratten en faraomieren. (De sanitaire dienst heeft een boel vergif gestrooid in de keukens, wat

2 door de ratten door het hele huis verspreid wordt. Maar voor de rest werd er niets gedaan). Dat is nog niet alles, want op het braakliggend terrein storten de mensen hun vuil en werd het een honden-toilet. Het uitzicht van de evenkant op de onevenkant van de Houtrijkstraat. De mensen die daar wonen kijken al ruim 6 jaar tegen 16 dicht gespijkerde woningen aan (schande met zo'n grote woningnood). De stoepen voor deze woningen liggen vol met duivenuitwerpselen een gemeentelijke bezem komt daar nauwelijks aan te pas, we mogen nog blij zijn dat het hier zo vaak regent. Weinig kans op een andere en betere woning met de huidige regelingen en als laatste ook nog lekkende daken. Hier moet nou maar eens een eind aan komen vinden wij, want practies de gehele Spaarndammerbuurt is vernieuwd en gerenoveerd. En waar het eens begonnen is, is het nu nog een grote puinhoop. Onze eerste bijeenkomst met de bewoners was op 22 mei j.l. Daarna zijn we verschillende keren bij elkaar gekomen. De samenwerking met het CWS was goed. Zij verzorgen de stencils en hebben

ook de brief naar de wethouder verzorgd (omtrent de panden 80-88). Onze wens was om deze panden niet te slopen doch de krakers die er op zitten te laten zitten, ook al vanwege de woningnood. Het zou toch een schande zijn als deze woningen net als de overkant jaren leeg zouden staan, want dankzij de krakers wordt de leefbaarheid van ons vergeten eind toch weer wat groter. Ook worden de stoepen weer geveegd en mede dankzij de krakers zijn er geen drugsverslaafde meer. Wij zijn niet tegen slopen, maar alleen dan als er meer zekerheid is over de toekomst van dit stuk Houtrijkstraat.

- * De uitplaatsing van de legale bewoners rond is.

- * De financiering van het project rond is. (Het verzoek was, dat de Wethouder CSV zich nu uitspreekt gezien het verschil van mening tussen de projectgroep en de bewoners van het vergeten eind.)
- * Of voor de sloop op korte termijn (projectgroep).
- * Of voor de sloop op termijn en het ingebruik houden c.q. stellen van woningen van de nummers 80-88 in de Houtrijkstraat.

Tot blijdschap van de bewoners van het vergeten eind werd tot het laatste besloten. Dit was aanleiding voor de krakers om het pand nr. 80 wat op te knappen, het hele pand wordt nu bewoond. Een prettig gezicht is het om 's avonds

daar weer licht te zien. Eigenlijk valt onder leefbaarheid ook, dat het prettig is te weten wie er eigenlijk naast je woont. Want dankzij het comité is het contact onderling, legale bewoners en krakers er heel wat beter op geworden, ook krakers zijn heel normale en aardige mensen, die liever kraken dan de ongelovige naar woeker riekende kamers willen betalen. Wij zijn als bewonerscommissie nog steeds ac-

tief. Onze klachten zijn via de Ambtelijke projectgroep naar de betreffende instanties gegaan, wat zij er aan gaan doen weten we nog niet maar een ding is zeker, er moet echt iets gedaan worden. Dit wordt meer gezegd, maar wij geloven dat er geen straat in Amsterdam is die zolang al in de steek wordt gelaten als Het Vergeten Eind.

Wil Hekelaar
Bewonerscommissie
'HET VERGETEN EIND'

3

Renovatie Amsterdam-Zuid

Toen in 1970 de gemeenteraad besloten had om de Spaarndammer en Zeeheldenbuurt op te knappen, was de woningbouw vereniging 'Amsterdam Zuid' hierbij ook betrokken.

Het bleek dat menige bewoner hier naar uitkeek, om eindelijk in een knappe woning te komen.

Ook bij de bewoners van A'dam Zuid was hier vraag naar, het bleek dat er ook nogal wat achterstallig onderhoud was. In 1972, tijdens een voorlichtings avond kwamen de eerste plannen van renovatie van de grond.

Op deze avond werd ook de bewonerscommissie 'A'dam-Zuid' opgericht (26 april 1972). Deze commissie bestond uit 6 personen.

Na een vooronderzoek is in maart 1973 een groot enquête onderzoek gepleegd, waarbij tevens een modelwoning te bezichtigen was. Er waren veel op en aanmerkingen gemaakt door de bewoners maar in 1974 ging de renovatie van start.

De bewonerscommissie kwam tijdens de renovatie 1 keer per maand bij elkaar, samen met de architect Reinbergen en de toenmalige directeur van A'dam Zuid de Hr. v.d. Grijn. Later kwamen we iedere week bij elkaar en hielden dan spreekuur in de modelwoning.

Tijdens de renovatie bleek dat het geplande schema van oplevering niet gehaald kon worden, dit kwam door een aantal verborgen gebreken, zoals: doorgeroeste lateien, muurdoor-slag, bodemafsluiters. Hieruit ontstond een samenwerking met de Woningbouw Vereniging, maar dat moest wel door 2 personen worden opgeknapt, van de rest van het bestuur was weinig te verwachten.

Problemen tijdens de renovatie met Herhuisvesting waren er genoeg. De uitplaatsing van bejaarden naar tehuizen b.v. Dan de problemen, waar wij als bewoners commissie meerdere malen voor gewaarschuwd hebben, om probleemgezinnen niet bij elkaar op de trap te plaatsen, als bewoners commissie ken je je buurtbewoners beter dan Herhuisvesting ze kent. De gemiddelde tijd die men als bewoner op een wisselwoning verbleef was 9 maanden tot 1 jaar.

4

Bewonerscommissie Zaanboulevard

Op een bewonersvergadering in voorjaar 1978, waar het Gemeentelijk Woningbedrijf haar plannen voor renovatie bekend maakte, is de bewonerscommissie van 7 mensen gekozen. De bewonerscommissie heeft vervolgens regelmatig overleg gepleegd met het GWB over wat er met de woningen zou moeten gebeuren: renovatie, kleine verbetering of achterstallig onderhoud. Uit een eerste enquête onder de bewoners bleek dat

een meerderheid van de bewoners tegen renovatie was, wel waren verschillende bewoners vóór het aanbrengen van kleine verbeteringen. Het GWB heeft er toen op gestaan de bewoners nogmaals de keuze voor te leggen tussen renovatie of kleine verbetering, maar dan de keuze tussen 2 verschillende plattegronden met de daarbij behorende huren. Hieruit bleek dat renovatie maar f 25,— duurder zou uitvallen dan kleine ver-

Bewonerscommissie
'A'dam-Zuid'
Greet de Jager
Jan Ente

betering. Afsproken werd met het GWB dat per portiek beslist zou worden door de bewoners wat er zou moeten gebeuren: renovatie of kleine verbetering. De tweede enquête leverde in het algemeen een meerderheid op vóór renovatie. Het GWB hield zich niet aan haar afspraak dat er per portiek beslist zou worden door

bewoners: het GWB beweerde plotseling dat bij portieken met winkels op de begane grond alleen renovatie mogelijk was.

Bewonerscommissie en bewoners voelden zich hierdoor behoorlijk beetgenomen. Uiteindelijk is slechts voor één portiek verbetering mogelijk gebleken. Maar dit is toch een succes,

Renovatie 't Schip

5

Begin 1980 werden de laatste woningen opgeleverd van 'Het Schip', het blok van Eigen Haard aan de Zaanstraat-Hembrugstraat-Oostzaanstraat.

De opknop had nogal wat voeten in de aarde. Daar het Schip een monument is, was het moeilijk dingen aan de buitenkant veranderd te krijgen. Een goed voorbeeld zijn de kleine raampjes, die door veel bewoners verfoeid worden. Eigen Haard wilde ze wel door grote ruiten vervangen, maar Monumentenzorg was onvermijdbaar. De schuurtjes van de benedenwoningen — nota bene binnen in het blok — mochten na veel heen en weer gepraat toch groter worden.

Oorspronkelijk was Het Schip samen met de woningen van Eigen Haard aan het Spaarndammerplantsoen in één bewonerscommissie ondergebracht. Toen echter duidelijk werd dat het hier om twee totaal verschillende projecten ging, gingen beiden hun eigen weg. Inmiddels was de uittocht van bewoners al begonnen en de animo voor deelname aan een bewonerscommissie was klein, zodat deze slechts uit twee personen bestond: de heren Radersma en Curière.

De samenwerking met deze woningbouwvereniging was zeer matig. De directeur, de heer De Jong, wilde voor overleg niet naar de Spaarndammerbuurt komen. Wie hem wilde spreken,

want het is het eerste project in de buurt waar dit gaat gebeuren.

Er waren met het GWB voortdurend conflicten over het niet nakomen van afspraken. Uiteindelijk heeft de bewonerscommissie, ondersteund door het CWS, het overleg met het GWB opgeschort. Na een brief van het GWB met de belofte van beterschap en na het vervangen door het GWB van hun projectleider heeft de bewonerscommissie het overleg weer opgepakt. Deze gang van zaken heeft er echter wel toe geleid dat verschillende leden van de bewonerscommissie het niet meer zagen zitten. De voorzitter is opgestapt omdat hij geen geloof kon hebben in de 'inspraak' van de gemeente.

De renovatie is nu in volle gang. Alle bewoners zijn geherhuisvest in of buiten de buurt. Slechts 1 bewoner wil na renovatie terugkeren naar het complex. Er zijn heel wat bewoners die na de hele gang van zaken rond de renovatie naar een andere plek in of buiten de buurt wilden verhuizen!

De nog uit 2 leden bestaande bewonerscommissie, die wonen in het te verbeteren pand, houden de gang van zaken rond de renovatie en de verbetering in de gaten.

kon naar de Slotermeerlaan komen. Was daar echter een vergadering, dan was hij zelden of nooit van de partij. Zelfs stuurde hij vaak niet eens een plaatsvervanger.

Door de problemen met monumentenzorg heeft de opknop veel langer geduurd dan noodzakelijk zou zijn. Op een gegeven moment was er zelfs sprake van een machine die speciaal uit Zwitserland moest komen om stenen te kunnen maken die gelijk waren aan de oorspronkelijk gebruikte stenen.

Allemaal prachtig natuurlijk, maar dit soort grappenmakerij, die ook van tevoren bekeken had kunnen worden, was er de oorzaak van dat tussen het vertrek van de bewoners naar hun wisselwoning en de oplevering van de laatste woningen ruim drie jaar zijn gepasseerd. De bewoners hebben dat over het algemeen als veel te lang ervaren.

Ondanks het geharrewar met monumentenzorg en de stoeve contacten met Eigen Haard is er toch een behoorlijk gerenoveerd blok tevoorschijn gekomen, als zijn er ook minpuntjes. Een paar voorbeelden:

- De zolders zijn erg muf, dit wordt veroorzaakt door het materiaal dat voor de wanden is gebruikt.
- De meterkasten zouden niet in de huiskamers komen, bij een aantal woningen is dat toch gebeurd.
- De verf van de trappenhuizen en het buitenwerk is van slechte kwaliteit, nu, 1½ jaar na de oplevering van de eerste woningen zijn een aantal buitendeuren al voor een groot deel kaal.

Op dit moment bezit Het Schip geen huurdersvereniging of bewonerscommissie, maar het zou geen overbodige luxe zijn als een dergelijke commissie in het leven werd geroepen. Wie neemt het initiatief?

DE MIDDENSTAND IN DE STADSVERNIEUWING VERSLAG VAN EEN VAN DE WINKELIERS

Stadsvernieuwing: kaalslag, lege huizen, opgebroken straten, steigers en puin.

Stadsvernieuwing: mensen die uit hun woningen moeten en tijdelijk elders onderdak vinden. Huizen waar ze zich niet echt thuis kunnen voelen, omdat ze bij voorbaat weten dat ze er binnenkort weer uitgaan. Sommigen komen om die reden niet meer terug. Twee keer verhuizen in één jaar tijd — voor een woning die niet meer op je oude huis lijkt — is teveel.

Stadsvernieuwing: winkeliers die voor geen prijs weg zouden willen en zij die hun geluk elders gaan proberen. Winkeliers die niet meer terug mogen komen om welke reden dan ook.

Stadsvernieuwing: een hele wijk verandert. Nieuwe mensen komen in de nieuwe huizen. De ouderen verdwijnen soms helemaal uit de buurt. De buurt is de oude buurt niet meer.

Ja, stadsvernieuwing!

Het gebeurt niet allemaal vanzelf. Diepgaande onderzoeken gaan vooraf aan de plannen. Die plannen verschijnen in dikke rapporten met net zulke dikke bijlagen. In de buurt worden enquêtes gehouden. Het is belangrijk om te weten op welke wijze er van de eventuele aanwezige winkelveorziening wordt gebruik gemaakt. Stadsvernieuwing kost veel geld. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat een bedrijf niet 'levensvatbaar' is, komt zo'n bedrijf niet in aanmerking voor een steunregeling.

In eerste instantie werd er over de winkels gesproken in de vergaderingen met de Huurdersvereniging Spaarndammerplantsoen.

De besprekingen met de gemeente over de stadsvernieuwing gingen voornamelijk over de woningen. Over de winkels werd hooguit de laatste 10

5a

minuten nog iets gezegd. Ze wisten eigenlijk niet zo goed wat ze met de winkels aanmoesten. Uiteindelijk bleek dat wanneer we terug wilden komen na de renovatie, dat we dan in een steunregeling zouden vallen. Dat hield aan de ene kant in een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten en aan de andere kant een huurgewinning. U begrijpt natuurlijk dat de huur fors omhoog zou gaan. In het begin hadden we als winkeliers onderling daar gesprekken over. In een van die gesprekken werd de afspraak gemaakt dat we niet akkoord zouden gaan met de vastgestelde huurverhoging. Toen de vergadering met de gemeente plaatsvond, was er één die zich achter dat besluit opstelde. De saamhorigheid tussen de winkeliers was weg. Ik begreep al gauw dat de gemeente daar achter zat. Ze waren met elk van ons apart gaan praten. 'Jullie problemen zijn niet met elkaar te vergelijken. Elke branche heeft zijn eigen moeilijkheden'. Het heeft effect gehad wat de ge-

meente gedaan heeft. Elke winkelier wilde er zelf zo goed mogelijk uit komen. Bovendien stond iedereen voor de moeilijke beslissing of ze terug wilden komen of ergens anders wilden beginnen.

Bij ons was het helmaal moeilijk. Voorop stond dat we niet uit de buurt weg wilden. Maar de gemeente wilde ons geen geld geven om terug te komen in de Oostzaanstraat. We werden namelijk niet 'levensvatbaar' bevonden. Alle boeken hebben we eerlijk open gelegd. Maar op grond van onze balans werd beslist dat we maar weg moesten. Die balans was natuurlijk gemaakt toen het vanwege die renovatie al terug liep met de verkoop. Maar daar had de gemeente geen oor naar. We konden hulp krijgen wanneer we ergens anders zouden beginnen, of ons huurcontract werd teruggekocht. Ja, dan wordt het toch wel moeilijk kiezen. Het is natuurlijk een groot risico wat je neemt. Je weet dat de huur hoger wordt als je terugkomt en dat je ook het nodige moet bijdragen aan de herinrichtingskosten. Dat moet je allemaal weer uit je omzet

getimmerd. Via een loopplank kwamen de klanten nog naar de winkel. Op een dag lag de bouw stil, want ze konden niet verder omdat wij er nog inzaten. Dat kostte de gemeente handen vol geld zo'n bouwstop. Ze konden ons ook niet dwingen eruit te gaan, want ze hadden een huurovereenkomst met ons. Wel hebben ze geprobeerd ons bang te maken met een proces. Onze advocaat zei dat het de gemeente zoveel geld kostte die bouwstilstand en dat het proces zo lang zou duren, dat ze vast wel bereid waren een andere oplossing te zoeken. Dat is uiteindelijk ook gebeurd. De gemeente stemde erin toe dat we toch een nieuwe balans indienden. Die balans zag er een stuk beter uit. Daar had onze boekhouder voor gezorgd. Er was geen speld tussen te krijgen, zodat de gemeente wel akkoord moest gaan met onze vestiging. We waren blij toen we in de noodwinkel gingen. De noodwinkel lag echter om de hoek van de straat in een kleine woning die reeds gerenoveerd was. Daar was het helemaal moeilijk om overeind te blij-

zien te halen. Bovendien verandert de wijk van bevolking. Het is dus ook nog de vraag of je de oude klanten terugkrijgt en of er nieuwe klanten in de plaats komen voor de mensen die niet meer in de buurt terugkomen.

We besloten om gewoon te blijven vechten voor de zaak. Aan de gemeente vroegen we of we een nieuwe balans mochten indienen, maar daar werd geen toestemming voor gegeven. Wat we ook probeerden, de gemeente bleef op haar standpunt staan.

We hadden gedacht dat we wel hulp zouden krijgen van het CIMK (Centraal Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf). Tenslotte betalen we als kleine zelfstandige aan dat instituut. Het CIMK stond echter helemaal aan de kant van de gemeente. Voor ons heeft deze instelling nu ook afgedaan. Uiteindelijk hebben we een advocaat in de hand genomen. Hij stond volledig achter ons. Hij adviseerde ons om gewoon te blijven zitten en door te gaan met de verkoop. Misschien kunt u het zich voorstellen hoe dat ging. Alles om ons heen was al lang ontruimd. Het pand stond in de steigers. Het puin lag in het toilet. De achtergevel was met schotten dicht-

ven. De loop zat er gewoon niet in. Ik denk dat het kwam omdat de mensen de hoek om moesten'.

Tot slot nog enkele suggesties voor mensen die ook met stadsvernieuwing te maken krijgen.

'Laat alles op papier zetten wat je afsprekt met de diverse instanties. Dan komt je niet voor verrassingen te staan. Ik had in mijn onoplettendheid een strop van f 2.000,—. Men vroeg mij of ik de tuindeuren terug wilde die erin gezeten hadden of dat het een blinde muur mocht worden. Het maakte mij niet uit. Er kwam een muur en dat kostte mij die f 2.000,—. Dat hadden ze er niet bijverteld. Om een tegemoetkoming te krijgen in de inrichtingskosten moet je officiële nota's indienen. Laten de mensen er voor zorgen dat de firma-naam erop staat en dat de nota gespecificeerd is, anders krijg je het geld niet.

Nou ja, dan wil ik nog aan iedereen zeggen, mensen wanneer je denkt dat je vecht voor een rechtvaardige zaak, zet dan door. Blijf vechten! Het beste is dat met de winkeliers gezamenlijk. Samen sta je veel sterker. Ook hier geldt: De aanhouder wint!'

'Van der Hart'

Renovatie woningbouwvereniging 'het Westen' Zaanhof

Naar aanleiding van een vergadering over renovatie van de Woningbouwvereniging 'het Westen' werd een bewonerscommissie in het leven geroepen bestaande uit 5 personen t.w. 2 dames en 3 heren.

Er zijn twee proefwoningen gemaakt. Deze konden door de bewoners worden bezichtigd om een indruk te krijgen hoe het zou worden. Dan begint het uitplaatsen. De woningbouwvereniging had wisselwoningen buiten het Zaanhof gekregen, maar ging toch enkele bewoners op het Zaanhof woningen aanbieden.

Veel gemopper onder de bewoners die allemaal graag op het Zaanhof wilden blijven wonen.

Sociale begeleiding was niet aanwezig, dit deden de 2 dames. In 1975 begon de sloop. De gesprekken met de woningbouwvereniging verliepen meestal goed (ook met de architect is er prettig gewerkt). De bewonerscommissie heeft veel voor de bewoners gedaan door steeds de woningen binnen te lopen, tot grote ergenis van de werkmensen. Zo kwamen we tot de ontdekking dat de 2 kamerwoning in de proefwoning een deur in de slaapkamer had, bij de renovatie had men deze er uitgelaten. Resultaat, muur weer uitbreken en een deur

er in, ook waren er 4 badcellen te klein gemaakt n.l. 70 cm. Jammer genoeg gingen de 3 heren ons verlaten door te verhuizen en deden de 2 dames ook hun werk erbij.

De balcon's zijn even klein gebleven en hebben een latten vloer, tot verdriet van de bewoners. Verscheiden de gesprekken hierover leidden niet tot resultaat. Sloten water sijpelt door de kieren, neemt alle vuil mee en als je er dan onder loopt zit je onder de vlekken.

n.b. In de proefwoning waren de balcon's groter en hadden een betonnen vloer.

Bij verschillende woningen verzakken de keukens en gangvloeren omdat de

6

balkenlaag niet vernieuwd is. Het schilderwerk is bar slecht en kun je bij diverse kozijnen en vensterbanken een schroevendraaier er dwars doorheen steken.

Veel woningen hebben last van vocht, hier is voor en tijdens de renovatie niets aangedaan. De moederkachels zijn waardeloos, want zodra de kachel aanslaat geeft hij zo'n knal dat je denkt dat hij uit elkaar springt. We hopen in de toekomst over dit euvel een gesprek te hebben. In de badkamer is geen aansluiting voor de wasautomaat terwijl de andere woningbouwverenigingen dat wel hadden.

Zo'n aansluiting kostte de bewoners f 120,— maar na een gesprek met de woningbouwvereniging werd er f 60,— vergoed.

De eerste 2 woningen werden half juli 1975 opgeleverd en kregen de bewoners een bloemetje aangeboden en konden de woningen bezichtigd worden.

De 2 dames bleven functioneren tot

1978 als bew. comm. Naar aanleiding van de service-kosten verhoging op 1 april 1978 (van f 5,70 naar f 16,20 de bewoners waren er heel niet over te spreken) besloot de commissie via een vergadering de bewoners weer op te roepen om deze verhoging te weigeren.

Op deze vergadering hebben 6 bewoners zich aangemeld om met de 2 dames samen te werken en zo ontstond er een erkende bewoners vereniging ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Thans functioneren 7 bewoners en is

een van onze bewoners verhuisd tot onze grote spijt. Het probleem rond de service-kosten loopt nu al 2 jaar en 7 maanden. Vele gesprekken met de woningbouwvereniging heeft tot geen resultaat geleid.

Het is nu een rechtszaak geworden.

We mogen hopen dat in de maand november a.s. de uitspraak ten gunste van de bewoners-vereniging uitvalt.

**Bewoners-vereniging
Zaanhof**

7

Patrimonium 2^e renovatie

Hoe ontstaat een bewonerscommissie?

Bij Patrimonium werd deze gekozen uit de bewoners en door de bewoners uit het complex, Zaanstraat en Spaarndammerdijk en Hembrugstraat.

Patrimonium was de eerste woningbouwvereniging die startte met de renovatie van zijn woningbestand in de Spaarndammerbuurt. In de eerste tijd liepen de onderhandelingen tussen bewoners en de dienst Volkshuisvesting en Woningbouwvereniging erg stroef. De inspraak van de bewoners was minimaal. Men moest vechten voor goede resultaten.

Helaas, ook na de renovatie waren er nog steeds klachten, te weinig toe-

zicht tijdens de renovatie was daar de schuld van. Nu na 6 jaar zal men gaan starten met de herrenovatie van ons complex, f 30.000,— per woning moet er weer worden ingestopt. Wat betekent dat voor de bewoners, voor de tweede keer in de narigheid, weer in een wisselwoning etc.

Maar vraag niet aan de bewonerscommissie hoeveel strijd, besprekingen en onderhandelen met WBV en

gemeente daaraan vooraf gingen.

Wij hopen dat u al onze klachten zullen worden opgelost met deze tweede renovatie. U ziet dat als men als bewoners samen strijdt, ook al duurt dat 10 jaar, toch goede resultaten kan bereiken.

**Teun Meijer
Voorzitter Bew. Comm.
Patrimonium**

RENOVATIE SPEELTUIN SPAARNDAM-MERKWARTIER —

aanbouw douche en kleedruimte Judo en Korfbal

In het kader van de Europese Stadsvernieuwings Campagne geef ik de visie van het renovatie project SPEELTUIN SPAARNDAMMERKWARTIER. Daar de Spaarndammerkwartier niet meer paste in het renovatie gebied Spaarndam met zijn zeer verouderde, kapotte en voor de jeugd uit Spaarndam gevaarlijke speelwerkhuizen zijn wij toegevoegd op de lijst van BRW-gelden.

Onze jeugd die doet aan korfballen en judo kan na hun sport beoefend te hebben hun eigen niet verfrissen en dat in anno 1980. In 1976 werd toegezegd dat daar verandering in zou komen, en gingen we rond de tafel zitten.

Deze vergaderingen werden gehouden met Ambtenaren en het Wijk Opbouw Orgaan Spaarndam en natuurlijk een afgevaardigde van Spaarndammerkwartier. Na zo'n jaar waren wij het er over eens dat er een werkgroep moest samengesteld worden,

bestaande uit Ambtenaren en Vrijwilligers. De werkgroep startte op 29-8-1977. Na een aantal vergaderingen moest een kostenbegroting worden gemaakt.

Op 27-2-1978 was deze gereed i.s.m. ambtenaren van JZ, Spaarndammer-

8

kwartier, GBJ, APG, GT en vrijwilligers van Korfbal en Sport en Recreatie.

De volgende vergadering zou zijn op 24-4-78 maar door één of andere reden ging deze niet door, het werd 22-5-78, ook deze ging niet door en het werd tenslotte 7-7-78.

We kregen toen een tekening te zien van de aanbouw en renovatie. Na goedkeuring van deze tekening hebben wij tot 19-11-79 niets meer gehoord, tot er een brief in de bus kwam dat er met spoed vergaderd moest worden omdat er in maart 1980 begonnen zou worden (dat zou eerst augustus 1979 zijn geweest).

Ook in de Wijkraad, waar wij in zitten, is er menige discussie over geweest.

We zijn het er samen over eens dat er snel wat gebeuren moet en hebben besloten een Zwartboek samen te stellen.

Het Zwartboek heeft er toe bijgedragen dat er begonnen is aan diverse projecten zoals: Buurt en Clubhuis, Polanentheater, Bibliotheek enz. maar voor het Spaarndammerkwartier totaal niets.

Op 20-5-80 werden wij ontboden bij

de Wethouders v.d. Wal en Kuypers. Na alles daar nog eens op een rijtje gezet te hebben zegde de Hr. v.d. Wal toe dat hij voor de explotatie garant stond (De gemeente Amsterdam) en dat er voor de bouwvak vakantie begonnen zou worden (hij zei niet welk jaar) maar we hebben aangenomen dat hij 1980 bedoelde. Het laatste bericht is dat de kostenbegroting nu ingediend is door Jeugd, Zaken maar er is nog een tekort en die moet ergens vandaan komen. De vrij-

willigers uit de buurt, die altijd voor de jeugd paraat staan, kunnen toch echt niet de handjes op elkaar krijgen voor zo'n beleid. Laat er nu is wat gebeuren, we kunnen mogen niet langer wachten. We hopen dat wanneer deze krant uit komt de aanbouw en renovatie is begonnen, zo niet dan kunt u getuigen zijn van een stukje wanbeleid.

Voorzitter Spaarnd.
Kwartier
A. Grootkerk

HUURDERS- VERENIGING SPAARNDAM

8_a

De Huurdersvereniging 'Spaarndam' is 11 jaar geleden opgericht, omdat de gemeente plannen had voor renovatie van het complex van ruim 500 gemeentewoningen rondom het Zaandammerplein. Op een bewonersvergadering is een bestuur gekozen van 10 mensen. Elke maandag van de maand werd er vergaderd. Als er iets bijzonders was, werd er een spoedvergadering georganiseerd.

In het begin was de samenwerking met de gemeente slecht: er was geen overleg met de gemeente. Er was alleen schriftelijk contact.

Op een gegeven moment kregen de bewoners een brief in de bus van de gemeente dat er gerenoveerd werd. De Huurdersvereniging 'Spaarndam' heeft toen verschillende bewonersvergaderingen georganiseerd om van de bewoners te horen wat ze van de plannen voor renovatie vonden en wat de bewoners zelf wilden dat er aan de woningen gedaan werd. De bewoners hebben toen vóór renovatie gekozen.

Maar noch de huurdersvereniging noch de bewoners hadden in het begin invloed op hoe de renovatie er uit zou komen te zien. Toen de renovatie eenmaal op gang was, kwam er regelmatig, 1 maal per maand, overleg met de gemeente.

Conflicten met de gemeente waren er genoeg. Vooral over de toepassing van blokverwarming: de gemeente was vóór blokverwarming omdat dit goedkoper en gemakkelijker in onderhoud zou zijn. De huurdersvereniging en de bewoners waren vanaf het begin voor individuele blokverwarming, omdat dit individueel te regelen zou zijn en uiteindelijk goedkoper zou zijn. Na 1 jaar stoken met blokverwarming bleek dat er veel meer m³ gas werd verstoekt dan het Gemeentelijk Woningbedrijf had brekend: blokverwarming bleek dus duur te zijn. Op aandringen van de bewoners zijn er toen warmtemeters geplaatst, om zo meer

het individuele verbruik te kunnen meten. Conflicten waren er ook over het aanbrengen van nieuwe ramen in de gerenoveerde woningen. Resultaten waren: dat erin de volgende blokken individuele verwarming werd aangelegd en dat daar nieuwe ramen kwamen.

Conflicten over geluidsoverlast op de Spaarndammerdijk leidden niet tot resultaat. De Huurdersvereniging heeft een bureau ingeschakeld om geluidsoverlast te meten op de Spaarndammerdijk. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de geluidsoverlast erg groot was. De gemeente weigerde echter om dubbelglas in de woningen aan te leggen. Ook de vraag van de huurdersvereniging op isolatie werd niet gehonoreerd.

De Huur- en stookkostenactie

Vanaf het begin van de renovatie zijn er **klachten** geweest van bewoners over de kwaliteit van de renovatie en de afwerking, vooral wat betreft slecht sluitende ramen en deuren, slechte afwerking badcellen, tocht en slechte isolatie.

Het Gemeentelijk Woningbedrijf heeft nooit, ondanks herhaaldelijk aandringen van bewoners en de huurdersvereniging Spaarndam, fundamenteel iets aan de klachten gedaan. **De bewoners weigeren daarom al vanaf het begin de huurverhoging te betalen zolang de klachten niet verholpen zijn.**

In het blok met blokverwarming is sinds 1977 een **stookkostenactie** aan de gang. Toen werden namelijk de stookkosten met enorme bedragen verhoogd (van f 65,— naar f 120,— per maand voor een 4-kamerwoning). In 1977 deed ruim 90% van de bewoners mee aan de actie: **nu, 3 jaar later, doet nog steeds 60 á 70% van de bewoners mee.** De huurdersvereniging Spaarndam, ondersteund door CWS, WOO Spaarndam en afdelingen van linkse politieke partijen in de buurt, heeft verschillende adressen gestuurd naar de gemeenteraad over deze kwestie, maar helaas zonder resultaat. Ook gesprekken met de opeenvolgende wethouders voor Volkshuisvesting (Kuipers en Schaefer) hebben niet veel opgeleverd voor de bewoners; hun uitgangspunt is dat er betaald moet worden.

De huurdersvereniging Spaarndam heeft nu **deskundige hulp** (de Stichting Woon/Energie) ingeschakeld om uit te laten zoeken waar de hoge stookkosten vandaan komen (in dit complex wordt namelijk zuinig gestookt door de bewoners), wat er aan gedaan kan worden en waar de verschillen in stookkosten van blokverwarming en individuele verwarming vandaan komen. **Uit het onderzoek is al gebleken dat blokverwarming gemiddeld meer dan 20% duurder is dan individuele verwarming.**

De eisen van de huur- en stookkostenactie zijn:

- * verhelpen van de klachten
- * voldoende maatregelen om de stookkosten omlaag te brengen
- * goede isolatie en goede ventilatie
- * speciaal gastarief voor blokverwarming
- * erkenning door de gemeente dat de keuze voor blokverwarming fout is geweest
- * overneming van de zogenaamde 'schulden' (die ontstaan zijn door de weigering de stookkostenverhoging te betalen) door de gemeente

De huurdersvereniging Spaarndam is van mening dat de bewoners niet behoren op te draaien voor de kosten die het gevolg zijn van fouten die door de gemeente gemaakt zijn!

Sinds het aanbieden van het rapport aan Schaefer in maart 1980 heeft de huurdersvereniging van Schaefer niets gehoord. Wat de **woonomgeving** betreft: voor het Zaandammerplein is in 1977 al een plan voor herprofilering door de huurdersvereniging en de bewoners goedgekeurd. Maar de uitvoering laat nog steeds op zich wachten!

9

De particuliere sector het kind van de rekening

Het gaat hier om het blok Hembrugstraat wat eigendom is van Drs. G. Fransen. In onze buurt vindt renovatie in de particuliere sector nauwelijks plaats en als er al gerenoveerd werd komen er schandalige huren uit. Wat is er met het blok Fransen aan de hand. Waarom is het niet aangekocht door de gemeente en vindt er geen of nauwelijks onderhoud plaats en zeker geen renovatie.

In 1978 is er door het Gemeentelijk Grondbedrijf, een bod gedaan van f 34.000,— per woning. Fransen vindt dat niet hoog genoeg en vroeg per woning f 700,— meer. De gemeente kon hier niet mee akkoord gaan en de koop ging dus niet door.

De woningen zijn in slechte staat renovatie is eigenlijk noodzakelijk, de woningen tochten, het schilderwerk in de trappenhuisen is slecht en het hang en sluitwerk en het dak vertonen gebreken. Ondergetekende is bewoner van Hembrugstraat 150 en woon daar sinds 1968.

De huur bedroeg toen f 116,— per maand. Doordat de woning zo slecht was heb ik de laatste 5 jaar de huurverhoging geweigerd.

Drie jaar heeft Fransen er niet op gereageerd doch in 1978 accepteerde hij het niet meer, hij is toen naar de Huur en Adviescommissie gestapt.

Samen met het CWS moest ik bij de Huur en Adviescommissie verschijnen en het resultaat was dat ik de huurverhoging niet hoefde te betalen. Een jaar later herhaalde zich dit weer en het resultaat was nu een huurverlaging.

De huur zou volgens Fransen f 178,75 p/mnd. moeten zijn doch door de slechte staat en de oppervlakte van de woning mocht de huur volgens de Huur en Adviescommissie niet meer bedragen dan f 132,25. U ziet een huur verlaging van maar liefst f 46,50. Helaas zijn er te weinig mensen in ons blok die het zelfde doen als ik, hoe komt dat?

Als er iemand is die de huur verhoging weigert dan komt Franse langs en bekijkt de woning. Als nu die bewoner zelf de woning heeft opgeknapt

stelt hij voor een deel van die onkosten te betalen (b.v. een douche en keukenblok heeft aangebracht). Gaat die bewoner hier op in dan krijgt hij/zij een kwitantie en het geld en kan de huurverhoging niet meer weigeren. Waarom mensen daar nog intrappen is mij een groot raadsel. Je knapt je woning op omdat Fransen het weigert te doen vervolgens geeft hij je een deel van de onkosten die jij gemaakt hebt terug en je hebt geen poot meer om op te staan. Er zijn in ons blok ook illegale bewoners, dat zijn bewoners die van het GDH geen woonvergunning hebben.

Hij vraagt aan deze mensen een bedrag (sleutelgeld) en geeft de woning niet op aan het GDH, wat hij wel verplicht is te doen. Daardoor kunnen deze mensen de huur verhoging niet weigeren omdat ze er anders afgezet worden. Aan onderhoud wordt nauwelijks iets gedaan en als het al gebeurd dan wordt het zeer slecht gedaan.

Stadsvernieuwing is natuurlijk wel aardig, dat is in onze buurt duidelijk te zien, er blijven echter nog wat rotte plekken over en die liggen dan, voor wat onze buurt betreft, in de particuliere sector.

Is daar niet wat aan te doen? Volgens mij zijn er toch mogelijkheden voor particuliere eigenaars hun woningen te verbeteren? Het Rijk bied daarvoor toch de mogelijkheid toe!

Waarom doet Fransen daar geen beroep op, luiheid misschien? als het met de woningbouwcorporaties lukt dan moet het ook in de particuliere sector lukken.

W. Schulz

Pas sinds een paar jaar bestaat er in Amsterdam een zekere, zij het geringe, bereidheid om in de sociale woningbouw ook Centraal Wonen-projecten te realiseren.

In de officiële gemeentebestuur valt centraal wonen nu onder de zgn. 5%-regeling, d.w.z. 5% van de sociale woningbouw moet bestaan uit jongerenhuisvesting, invalidewoningen en Centraal Wonen-projecten. Dat is bitter weinig, gezien het grote aantal **jonge** urgent woningzoekenden, dat ook graag centraal zou willen wonen. Jongeren, invaliden en mensen die centraal willen wonen moeten dus onderling concurreren om 5% van het aantal woningen in de sociale sector. Die 5% dient dus eigenlijk alleen maar als visitiekaartje, als 'franje'.

Het gebrek aan duidelijke normen

Er zijn nog steeds geen officiële normen voor het bouwen van Centraal Wonen eenheden. De gemeentelijke dienst Volkshuisvesting gebruikt intern wel een aantal richtlijnen, maar deze zijn niet door de gemeenteraad behandeld en dus geen **officieel** beleid. De Vereniging Centraal Wonen Amsterdam, Mozeshuis, Waterlooplein 57, is al geruime tijd bezig de ervaringen met de verschillende Centraal Wonen-projecten wat betreft de bouwnormen te bundelen en voert de onderhandelingen met de gemeente. Tot op heden zonder veel resultaat.

Ook de normen waaraan groepen moeten voldoen om in aanmerking te komen voor deelname aan Centraal Wonen-projecten, staan nog steeds niet vast, maar worden per geval bekeken.

Conclusie

Van enig **officieel** beleid van de gemeente Amsterdam met betrekking tot Centraal Wonen, is, afgezien van de 5%-regeling, nog steeds geen sprake.

In de praktijk hangt realisering van Centraal Wonen-projecten sterk af van de bereidheid van ambtenaren in projectgroepen en ontwerpteams om er aan mee te werken. De ervaring van een aantal Centraal Wonen-groepen met de bereidheid van ambtenaren, is tot nu toe over het algemeen **positief**. Het blijkt dat een aantal ambtenaren achter het idee van Centraal Wonen staan en bereid zijn dat naar hun dienst toe te verdedigen. Deze ervaring geldt ook voor het project Hembrugstraat/hoek Krommeniestraat. De samenwerking met ambtenaren en woningbouwvereniging in het ontwerpteam verloopt uitstekend. Een echt gemeentelijk beleid is echter nog steeds niet van de grond gekomen. Gezien de toenemende bezuinigingen op de sociale woningbouw bestaat bovendien het gevaar dat de 'franje', zoals jongerenhuisvesting, invalidewoningen en Centraal Wonen steeds meer in de verdrukking zal komen.

Stadsvernieuwing en centraal wonen

10

Mensen die in Amsterdam centraal willen gaan wonen stuiten op een aantal samenhangende problemen:

- de enorme woningnood;
- het geringe aantal Centraal Wonen-projecten;
- het gebrek aan duidelijke normen.

de woningnood

Er zijn in Amsterdam meer dan 50.000 urgent woningzoekenden. Het grootste deel daarvan bestaat uit jongeren. De meeste mensen die centraal willen wonen zijn eveneens jongeren. Zoals gewoonlijk worden jongeren dus dubbel gepakt, want noch de jongerenhuisvesting, noch Centraal Wonen-projecten komen goed van de grond.

Het geringen aantal Centraal Wonen-projecten

Een tevergeefse strijd van de bewoners van de Krommeniestraat

In de Krommeniestraat werd op 15 juli 1917 door de woningbouwvereniging 'Het Oosten' gestart met haar 3e nieuwbouwproject. 90 gezinnen zouden er kunnen leven en wonen. De woningen werden opgeleverd tegen een huur met een sociaal aanvaardbaar peil van f 4,— per week. In april 1972 werd in dezelfde straat een bewonerscommissie opgericht om te protesteren tegen de 8% huurverhoging per 1 april 1972, gezien de slechte staat van onderhoud van de woningen. Zeven mensen waren bereid om in het bestuur zitting te nemen. Niet wetende wat hun te wachten zou staan, het bleek het begin van een lijdensweg voor de bewoners van de 90 woningen van woningbouwvereniging 'Het Oosten' in de Krommeniestraat.

Om te beginnen vroeg de bewonerscommissie een onderhoud met het bestuur van de woningbouwvereniging aan, na veel geschrijf en onderhandelingen lukte dit tenslotte op 12 september 1972. Inmiddels had de actieve bewonerscommissie klachtenformulieren door de bewoners laten invullen. Het was schrikbarend wat dat aan klachten opleverde. De woningbouwvereniging beweerde geen geld te hebben voor het opknappen der woningen. De strijd om de huurverhoging werd gewonnen. Op 27 maart 1973 wordt medegedeeld dat de verhoging niet hoeft te worden betaald. Tijdens deze strijd was een hechte band ontstaan tussen de commissie en het Comité Wijkverbetering Spaarndammerbuurt. Echter, ongeveer gelijktijdig met het niet doorgaan van de huurverhoging, bleek dat het bestuur van de woning-

bouwvereniging in samenwerking met de Gemeentelijke Dienst Volkshuisvesting een rapport had samengesteld met betrekking tot het complex Krommeniestraat. In dit rapport werd geadviseerd de woningen maar te slopen en er nieuwbouw neer te zetten. Dit rapport was samengesteld zonder de bewonerscommissie erin te betrekken. De commissie i.s.m. het comité reageerde hierop fel met een brief d.d. 2-11-1973. Waaruit geciteerd: 'Voorop willen we stellen weinig waardering te kunnen opbrengen voor de wijze waarop u meent in een vraagstuk als het onderhavige te handelen. Bestaat er tussen de andere woningcorporaties en hun bewonerscommissies een grondig overleg en een goede samenwerking, wij voelen ons zonder meer voor het blok gezet.'

U bent kennelijk van mening de gevolgen van een meer dan ergerlijke bezitsverwaarlozing op de schouders van uw huurders te kunnen afwentelen en wenst blijkbaar een vraagstuk dat diep ingrijpt in het leven van een 90-tal gezinnen in een handomdraai af te wentelen. Met het CWS zijn we van mening aan een dergelijke handelswijzen niet te kunnen medewerken, gezien de verantwoording die we in deze op onze schouders genomen hebben'. Einde citaat. De voorzitter van de commissie moest om gezondheidsredenen aftreden en verlaat om die reden zijn huis, zijn straat, zijn buurt. Een ander neemt zijn plaats in. De strijd om de woningen in de straat wordt met aller inzet voortgezet. Naar de bewoners

toe moet voorlichting worden gegeven over de stand van zaken. Door de verwaarlozing worden de woningen inmiddels merendeels door buitenlandse arbeiders en Surinamers bewoond. Er moet zelfs met tolken worden gewerkt, de band tussen de bewoners, de commissie en het comité wordt hechter, er ontstaat een uitstekende samenwerking. Op 25 mei 1973 tijdens een hoorzitting met het gemeentebestuur, bestuur woningbouwvereniging, commissie en bewoners kan een lijst van klachten worden overhandigd, die er niet om liegt. Er zou geprobeerd worden om te renoveren, gezien echter de inmiddels verdere verslechtering der huizen wijzen de bewoners dit in een zeer emotionele vergadering op

11

11 maart 1977 van de hand, met slechts één stem voor. De mensen willen weg, weg!!! De strijd voor behoud was dit keer tevergeefs geweest, misschien ook tevergeefs door de slechte opstelling, medewerking en de toenmalige inzichten van bestuurders. De woningen worden gesloopt, de grond krijgt een onderwijsbestemming, de naam Krommeniestraat wordt uit de stratenlijst van de gemeente geschrapt. Op 20 april 1977 wordt de bewonerscommissie opgeheven. Een stuk strijd was gestreden, die diep had ingegrepen in de levens van vele mensen, gewone mensen uit de Spaarndammerbuurt toevallig wonende in de Krommeniestraat het 3e nieuwbouwproject van de woningbouwvereniging 'Het Oosten' bestemd voor 90 gezinnen. Renovatie is gelijk oorlog, wat zullen de psychische gevolgen zijn voor hen? Eén man en één vrouw wonen nog in de Spaarndammerbuurt, een gezin vertrok naar Alkmaar, de rest waaiert uit over Amsterdam en wonen er nog in het jaar van de Europese stadsvernieuwing.

IJ BOULEVARD

Een levensgevaarlijke, gevaarlijke stoffen route

Huisjes opknappen lukt ze nog wel, althans als ze in het bezit van de woningcorporaties zijn, maar aan het verkeersprobleem is de gemeente na 10 jaar stadsvernieuwing nog niet toegekomen. Hoort en ziet 't eens aan, terwijl u na uw wandeling in 't Volkskoffiehuis van een kop dampende koffie geniet. U beleeft 't nu maar een uurtje, terwijl

de buurt er dag in dag uit, nacht in nacht uit mee opgezadeld is. 's Nachts tril je uit je bed. Overdag kan je van de stank je woning niet even luchten. Valium helpt niet meer! Nee, de stadsvernieuwing zal in onze buurt pas echt tot een afgerond stadium komen, als de gemeente serieus het probleem van deze levensgevaarlijke gevaarlijke stoffen route zal oppikken en de buurt zal verlossen van dit stuk ellende. De IJ-boulevard hoort niet in een woonbuurt thuis.

12

Zwaar en gevaarlijk verkeer dwars door een woonwijk.

De belangrijkste contactpunten waarmee een bewoners- of huurderscommissie geconfronteerd wordt, zijn de bewoners, de wijkorganisaties, de gemeente en de 'huisbaas'. Ook voor de bewonerscommissie 'Het behouden hujs' die aan de Nova Zemblastraat een paar nieuwbouwblokken in een oude wijk vertegenwoordigt, geldt dit.

Over de wijkorganisaties kunnen we kort zijn. Het initiatief tot oprichting en een voortdurende begeleiding kwam van hun kant. Op het reeds eerder genoemde initiatief en mede op aandrang van de 'huisbaas', Woningbouwvereniging Het Westen, ging enige maanden na het gereedkomen van de huizen een bewonerscommissie, gekozen door aan aantal ter vergadering gekomen bewoners, van start. Aan ideeën en goede moed ontbrak het niet. Woonkostenverlichting, energiebesparing, zorg voor de woonomgeving kwamen aan de orde en leidden tot activiteit. Met de gemeente werd o.m. overleg gevoerd over de walkantafwerking

van de Lemairegracht, de inrichting en beplanting van de open ruimten om de woonblokken en het schoonhouden van de buurt. De beplanting werd uiteindelijk ter hand genomen en al is het nog niet helemaal gereed, de begroeiing zorgt nu voor een groener aanblik van het grijze buurtje. Moeilijker ging het met de kademuuren. Steeds maar weer aandringen op ter hand neming van dit werk. Steeds weer het idee krijgen: nu gaat er wel iets gebeuren. Diverse besluiten van B&W tot aanleg, geld dat al toegewezen zou zijn, inspraakprocedures, vele plannen. Maar nu, drie jaar na het eerste plan, nog steeds niets. hetzelfde zandrandje zakt steeds verder naar de gracht af. Ook het veiligheids-aspect

13 Niet om over naar huis te schrijven...

gaf niet de doorslag. Het contact met de gemeente leek wel veelbelovend, maar in veel opzichten bleek het een illusie. De natuurlijke gesprekspartner van een bewonersvereniging is de eigenaar van de woningen. Met Het Westen werd een redelijk contact verkregen. Maar het was wel oppervlakkig. Overleg over de jaarbegroting van de service-kosten (die toch al vast staat) en over de gebreken in de bouw verliep goed. Stroevoer ging het als meer structurele zaken aan de orde kwamen. Aanleg of veranderingen voor bezuinigingen bij verwarming en verlichting of voor ventilatie. Verbale instemming was er wel, maar de uitvoering stuitte op moeilijkheden. Wel werd medewerking verkregen bij het plan de ventilatie gedurende de nacht te temperen, waardoor minder warmte uit de huizen gezogen zou worden. Een tweede idee voor kosten- en energie-besparing werd uitgewerkt en in november 1979 door de meerderheid van de bewoners in een

schriftelijke enquête goedgekeurd. Dit betrof een zomerstop van de centrale (blok)verwarming. In juni 1980 werd deze effectief en de cv werd uitgeschakeld. Helaas was deze maand de koudste juni-maand van de laatste eeuwen. En dit brengt ons op het contact van de commissie met de bewoners zelf. De bewonerscommissie belegde algemene vergaderingen, stuurde circulaire en berichten rond, maar de deelname was zeer gering. Blijken van interesse bleven geheel achterwege. De vergaderingen waren dun bezocht. Op vragen en enquêtes kwam geen of bijna geen antwoord. Een oorzaak daarvan valt te zoeken in de ongelijksoortige samenstelling van de bewonerskring. Bijna alle gezinnen komen van buiten de wijk. De maatschappelijke achtergronden zijn zeer verschillend. Ten opzichte van de wijk, de Spaarndammerbuurt, bestaan nauwelijks of geen bindingen of zijn deze nog niet ontwikkeld? Geen ideale voedingsbodem dus voor saamhorigheid, gezamenlijk belang, samenwerking en belangstelling. Aan de enquête over de verwarming werd echter wel door 60 van de 72 gezinnen deelgenomen. Dit was te danken aan een intensief ophaalsysteem en aan de volharding van de toenmalige commissieleden. De hoofdvraag van deze enquête was dat 73 van de antwoordende gezinnen vond dat de verwarming zomers uitkon. Waarmee we weer terug zijn bij de koude juni-maand. Voor de bewoners zeer onaangenaam. Buiten de bewonerscommissie om kwam een handtekeningactie op gang, mede geleid door een oud-lid van de commissie, die een half jaar tevoren had bedankt wegens tijdgebrek. Men verzamelde handtekeningen van meer dan de helft van de bewoners, waarbij de leden van de commissie in een kwaad

daglicht werden gesteld. Het Westen weigerde aan het verzoek tot weer inschakeling van de cv te voldoen. Hierna nam de bewonerscommissie alsnog het verzoek over en ging met de handtekeningenlijst naar Het Westen. Wederom een weigering maar nu op andere gronden. Dat de verwarming na enkele dagen toch brandde was niet zozeer het gevolg van een tweede handtekeningactie, maar werd bewerkstelligd door een bewoner die aan de hand van het huurcontract met juridische acties dreigde. Het voorgaande, dat de positie van de bewonerscommissie als gesprekspartner van Het Westen ondermijnde (het 'ja' van de bewoners veranderd misschien wel in 'nee'), gevoegd bij het feit dat in weinig zaken een positief resultaat werd geboekt was voor de zittende leden reden hun activiteiten te laten rusten. Een overweging daarbij ook is dat commissieleden die er tijd en geld aan besteden, geen al te groot displezier van hun werk willen ondervinden. Op punten van min of meer gering belang werd soms wel eens succes behaald, maar de meeste zaken kwamen niet van de grond of bleven slepen. Als het contact met de vier raakvlakken maatgevend zou zijn voor het succes van een bewonerscommissie — wat het niet alleen is — kan een maximale score van 4 worden gehaald. Eén punt voor elke contactpunt. Na drie jaar komt voor 'Het behouden hujs' de telling hoogstens op 1½. 1 punt voor de samenwerking met de wijkorganisaties, een half puntje voor het contact met de huiseigenaar. Geen punten vielen er te behalen op de raakvlakken met de bewoners en de gemeente.

B. Offringa
R. Porselein
Bew. Comm.
'Het Behouden Hujs'

Sinds een paar maanden functioneert de Overleggroep industriegebied. Deze overleggroep houdt zich bezig met het opstellen van een aantal plannen voor de invulling van het industriegebied.

Het industriegebied is dat deel van de buurt, waar momenteel nog een aantal bedrijven gevestigd zijn, zoals de Centrale Suiker-Maatschappij, de GSM, de Technische Unie en de werkplaats van de PTT. De gemeente heeft de aankoop van deze bedrijfsterreinen hoegenaamd rond. Als de grond in het bezit van de gemeente is, dan zullen de gebouwen worden gesloopt en zal de grond bouwrijp worden gemaakt voor woningbouw. Alleen het kantoorgebouw van de Technische Unie, dat deel wat het dichtst bij de Houtmankade gelegen is, zal blijven staan.

De door de overleggroep opgestelde plannen zullen aan de buurtorganisaties worden voorgelagd, die zich erover zullen uitspreken.

Wonen aan een gracht!

In het industriegebied liggen een tweetal grachten. De Le Mare gracht en de van Noord gracht. Deze grachten zijn vrij breed, omdat ze oorspronkelijk bedoeld waren voor de aan en afvoer van de vestiging van de Westersuikerfabriek, de latere GSM, die op het centrale deel van het industriegebied gevestigd was.

In de overleggroep is in discussie ge-

weest of de grachten in deze vorm gehandhaafd moeten blijven of geheel of gedeeltelijk gedempt dienen te worden. Dit heeft namelijk consequenties voor het aantal woningen, dat gebouwd kan worden. Als de grachten geheel of gedeeltelijk gedempt worden, dan kunnen zo'n 430 tot 440 woningen gebouwd worden. Bij het niet dempen slechts 270. Voor het einde van dit jaar zal er over het al of niet dempen een beslissing genomen moeten worden. Het ligt in de be-

14

Wonen in het industriegebied Spaarndammerbuurt

doeling, dat eind november deze zaak in de open-wijkrad op de agenda ter discussie zal staan.

Uitgangspunt

Vanuit de buurt is een centraal uitgangspunt geformuleerd, dat echter nog niet vastgesteld is. O.a. op de Braderie, die op 12 en 13 september in de Spaarndammerstraat gehouden is, hebben al verschillende mensen gereageerd.

Het voorlopige uitgangspunt is:

In het industriegebied dient sociale woningbouw gerealiseerd te worden, betaalbaar voor de bewoners van de Spaarndammer- en Zeeheldenbuurt, in een woonomgeving volgens de eisen die de buurt daarheden ten dage stelt.

Dit houdt in, dat voor het parkeren een oplossing op het maaiveld gezocht dient te worden. De parkeervoorzieningen mogen niet drukken op de woonlasten van de bewoners.

In het plan zal rekening gehouden die-

nen te worden met de bouw van een nieuwe basisschool, gecombineerd met een kleinschalige sociaal-culturele voorziening.

Uitgegaan dient te worden van een buurtgebonden toewijzing van de woningen van minimaal 80% van de te realiseren woningen.

Een koppeling tussen de aanpak van de particuliere sector in de Spaarndammerstraat, zal de bewoners de mogelijkheid moeten bieden om hun woonsituatie te verbeteren.

Ter toelichting: Zolang het nog zo is, dat de kosten voor een parkeergarage afgewenteld worden op de woonlasten van de bewoners, zijn wij tegen parkeergarage. Het parkeerprobleem zal op een andere wijze opgelost dienen te worden.

Wel acht jaar te laat, maar nog steeds waardevol

Begin zeventiger jaren, toen de ambtelijke projectgroep met de buurt bezig was met het opstellen van een plan voor de stadsvernieuwing, was overeengekomen, dat er vervangende woningbouw zou komen voor de sloop van zo'n 600 krotten. Deze krotten stonden op de plek, waar nu het bejaardencomplex, de Bogt- de Westerbeer gebouwd is. De vervangende nieuwbouw zou op het industriegebied gerealiseerd worden. Dat plan is helemaal de mist in gegaan, omdat de gemeente het toen verdomde om het industriegebied aan te kopen. Men vond het te duur.

Dit ging wel ten kosten van vele van onze bewoners, die uit hun krot moesten, geen woning in de buurt konden krijgen en gedwongen waren de buurt te verlaten.

In plaats van de toegezegde 500 à 600 woningen zijn er slechts 72 woningen gebouwd op de plek van een oude zand- en grindhandel aan de Nova Zemblastraat, de woningen van het

Westen.

De tragiek van dit complex was, dat de woningen voor de buurtbewoners, voor wie ze eigenlijk bestemd waren te duur waren. Bewoners uit onze buurt kunnen geen f 500,— à f 600,— aan woonlasten per maand opbrengen. Ondanks de acties, die er in 1977 door de buurt gevoerd zijn, is het woonlastenprobleem de grootste barrière gebleven. Nu is het eindelijk zo ver. De aankoop is bijna rond en hopelijk kan er binnen afzienbare tijd gebouwd worden.

De voorzieningen, die in het gebied gerealiseerd dienen te worden zijn: een school en een kleine sociaal-culturele voorziening. Je zou dit laatste het beste kunnen omschrijven als een ontmoetingsruimte.

Het belangrijkste strijdpunt is echter momenteel of de woningen stedelijk dan wel buurtgericht toegewezen dienen te worden. De buurt stelt zich op het standpunt, dat de woningen in eerste instantie bestemd zijn voor die mensen, die al jaren op een slechte of te kleine woning in de buurt wonen. Dat zijn de mensen, die met lede ogen hebben moeten toezien, hoe hun buuren wel naar een nieuwe of gerenoveerde woning konden verhuizen, terwijl zij vaak in de woonellende achter moesten blijven.

In hoofdzaak zijn dit de bewoners uit de particuliere sector. De Dienst Herhuisvesting heeft vanaf het begin af aan een claim willen leggen op de nieuwbouwwoningen om deze vanuit het stedelijk urgentienbestand toe te wijzen.

Het laatste woord hierover zal voorlopig nog niet gezegd zijn.

U kunt op deze zaken rond het industriegebied reageren. Voor uw reacties kunt u terecht bij het Informatiecentrum van het CWS.

Frank Belderbos AKZ

NIEUWBOUW VAN 10 WONINGEN EN EEN BIBLIOTHEEK.

15

RENOVATIE SPOORZICHT IN VOLLE GANG.

16

RENOVATIE IN DE ZEEHELDENBUURT

1

DE BLOKKEN H-I

Roggeveenstraat nrs. 33 t/m 45
Dirk Hartoghstraat nrs. 1 t/m 17 en 2 t/m 14
Van Heemskerckstraat nrs. 16 t/m 32
Van Linschotenstraat nrs. 2 t/m 14
Houtmankade nrs. 23 t/m 29

N.a.v. geruchten dat een groot gedeelte van de Zeelandenbuurt zou worden gesaneerd, t.b.v. hoogbouw werd er in 1969 een actiegroep opgericht. De protesten richtten zich met name tegen de plannen van sloop voor de blokken Roggeveenstraat - Dirk Hartoghstraat - Van Heemskerckstraat (H-I).

Bouwtechnisch waren deze woningen nog in goede staat, zij voldeden echter niet meer aan de eisen van deze tijd. (Te klein, gebrek aan sanitair enz.) De bewoners en de Amsterdamse Vereniging tot het bouwen van Arbeiderswoningen kwamen al snel tot de conclusie dat deze woningen uitermate geschikt waren om te renoveren.

Via een enquête spraken de toenmalige bewoners van de blokken zich in meerderheid uit voor renovatie.

De bewoners, het Actiecomité Zeelandenbuurt, de Amsterdamse Vereniging tot het bouwen van Arbeiderswoningen en de Ambtelijke Projectgroep Spaarndammer- en Zeelandenbuurt besloten gezamenlijk over te gaan tot de renovatie van een proefportiek in de Dirk Hartoghstraat nr. 3.

Nadat de bewoners op grote schaal het proefportiek bezocht hadden, sprak het merendeel van de bewoners zich definitief uit voor renovatie, over het algemeen was men zeer tevreden met het resultaat.

Minder tevreden was men met de voorlopige huuruitkomst. (Kaal f 125,— per maand op de kleinste woning en f 185,— op de grootste woning.)

Door grootscheepse acties in de Spaarndammer- en Zeelandenbuurt kwamen er eind 1973 subsidies los via wethouder Schaefer. Deze golden echter alleen voor de Spaarndammerbuurt.

Onze buurt kwam daar niet voor in aanmerking, daar de Amsterdamse Vereniging tot het bouwen van Arbeiderswoningen geen toegelaten instelling was, zodat de renovatie gefinancierd en gesubsidieerd moesten worden met regelingen die voor verbetering van particulier bezit golden, hetgeen echter voor de Zeelandenbuurt werd afgewezen.

Uiteindelijk lukte het eind 1974 het woningbezit van de Amsterdamse Vereniging tot het bouwen van Arbeiderswoningen over te laten nemen door de wel erkende woningstichting Labor.

Nu kwam ook onze buurt in aanmerking voor de z.g. 'oppervlaktehuren', hetgeen inhoudt dat men meer betaald naar mate men over meer oppervlakte beschikt. N.a.v. een 2° woonwensenonderzoek werd een definitief herhuisvestingsschema opgesteld, en eind de z.g. opname van start.

In overleg met het opnamekoppel kon men zijn definitieve keuze bepalen, b.v. terugkeer naar de eigen gerenoveerde woning (men moest dan tijdelijk naar een wisselwoning), verhuizen naar een andere woning in de buurt of verhuizen naar een ander stadsdeel.

De eigenlijke renovatie startte in december 1975 in de Roggeveenstraat en na vrij veel vertraging werden de eerste woningen 16 september 1976 opgeleverd. Men betaalde voor de gerenoveerde woning f 190,— voor de 1-kamerwoning en f 225,— voor de grootste woningen. (Inclusief voorzieningen, exclusief verwarming).

Er ontstonden echter bij het begin van de renovatie al problemen, hetgeen zich uitte in de slechte aflevering van de woningen en grote vertraging. Dit werd gaandeweg steeds erger en uiteindelijk zegde de opdrachtgever woningstichting 'Labor' het vertrouwen op in de bouwonderneming Staartjes en LaGrouw. Dit resulteerde in stagnatie van de renovatie en uiteindelijk kwam het hele project stil te liggen in de herfst van 1977. Een grof schandaal, de bewoners waren de dupe van een slecht beleid. Door grote acties vanuit de buurt o.a. door het inschakelen van de pers en d.m.v. een tv uitzending kon de renovatie opnieuw augustus 1978 beginnen met een ander aannemer.

Deze aannemer, de BV-Productiestroom pakte de zaak voortvarend aan, zodat de renovatie van de beide blokken eind 1979 klaar was.

AKZ

Wonen en leven in de Zeeheldenbuurt

Al meer dan tien jaar strijd

Toen in 1970 de geruchten de buurt door gingen, dat onze buurt voor een groot gedeelte moest worden gesloopt en vervolgens herbouwd zou worden met grote blokken dure flats, was het 't Aktie Komitee Zeeheldenbuurt, het AKZ, dat hierop inspeelde en het niet verantwoord vond om gezien de toenemende woningschaarste de kaalslagmethode toe te passen. Het AKZ eiste in plaats van kaalslag de renovatie van de blokken in de Roggeveenstraat, de Dirk Hartoghstraat en de van Heemskerckstraat. Deze blokken verkeerden bouwtechnisch nog in goede staat, maar voldeden woontechnisch niet meer aan de gestelde eisen.

Met veel overleg en actie is het 't AKZ gelukt om het gemeente beleid met betrekking tot deze H en I-blokken te wijzigen. De woningen werden gerenoveerd en verhuurd tegen voor onze buurt betaalbare huren. De gemiddelde huur voor een 3-kamer-

woning bedroeg bij de oplevering zo'n twee jaar terug f 215,— per maand. Gaandeweg heeft het AKZ de gemeente overtuigd van het feit, dat renovatie alleen niet voldoende was om de buurt tegen voortwoekerende verpaupering te beschermen.

Het Bokkinghangen

Aan het Bokkinghangen lag al jarenlang een terrein braak, dat in het bezit was van het Philips Pensioenfonds. Dit pensioenfonds wilde daar een kantoor planten van maar liefst 60 meter hoog. Onder druk van de buurt en het AKZ besloot de Amsterdamse gemeenteraad, dat er op het terrein van het Bokkinghangen sociale woningbouw gerealiseerd diende te worden. Voor het Philips Pensioenfonds dus niet interessant. Deze ver-

kocht de grond aan Westduitse beleggingsmaatschappij, die het op haar beurt verkocht aan de gemeente, uiteraard met fikse winsten. Nadat in november 1974 een Ontwerpteam werd ingesteld, waarin de

buurt door het AKZ vertegenwoordigd was, is op 15 december 1975 de eerste paal geslagen voor de 132 woningen aan het Barentsplein, het Bokkinghangen en de Zoutkeetsgracht, het complex Bokkinghangen.

3

Gelijktijdig met de eerste paal voor dit complex werd ook de eerste paal geslagen voor de bouw van 26 woningen in de Barentsstraat, in de buurt beter bekend als het hoekje.

Een dag ervoor was reeds een begin gemaakt met de renovatie van de H en I-blokken. In oude toestand bevonden zich in dit project 312 woningen, wat door samenvoegingen afgenomen is tot 192 woningen. Dit woningverlies in de buurt is opgevangen door de bouw van de Bokkinghangen. De renovatie van de H en I-blokken werd eind 1979 voltooid. Opvolgend aan de renovatie van dit project zou gestart worden met de renovatie van de K en L-blokken, de twee grote blokken tussen het Barentsplein, de Barentsstraat en de Roggeveenstraat, waren het niet, dat het Rijk zo'n 3 maanden wachtte met de goedkeuring van de plannen. Pas in het tweede kwartaal van 1980 kon met de renovatie van de K en L-blokken aan-gevangen worden.

Ook de woon-omgeving

Maar voor het leefbaar maken van een buurt is echter meer nodig, dat de renovatie van het woningbestand of nieuwbouw in open plekken en op braakliggende terreinen. Ook de woonomgeving dient aangepakt te worden, zoals de uitvoering van het met de buurt overeengekomen verkeerscirculatieplan voor de buurt, het afsluiten van de Dirk Hartoghstraat en het realiseren van een speelstraat aldaar, het verbeteren van de speelgelegenheid op het Zoutkeetsplein en de Zuiderspeeltuin op het Barentsplein.

Een buurtgerichtte aanpak noodzakelijk

DE BATCO

6

SILOBOUWPLAN IN HET SLOP

5

2

De Hudsonschool werd verbeterd en kan momenteel de vergelijking met een nieuwbouwschool met glans doorstaan. Door de buurt is het initiatief genomen om te komen tot een buurtgericht sociale en medische voorziening in het project Bokkinghangen en er werd gewerkt aan een buurthuis, de Piraat, dat inmiddels goed functioneert. Dit zijn belangrijke resultaten, die met veel inzet en opoffering moeizaam zijn bereikt.

Stadsvernieuwing is niet alleen zaak waar je goede resultaten bij realiseren kunt, voor de buurt kleef er ook veel smart en ellende aan het proces van stadsvernieuwing. De stadsvernieuwing is vooral ingrijpend voor de oudere bewoners en de mindervaliden in de buurt. De gemeente zegt met dit proces het woon- en leefklimaat in de buurt te willen verbeteren, maar zij oriënteert zich niet buurtgericht, maar zij gaat uit van wat door de gemiddelde Nederlander als norm voor de leefbaarheid wordt ervaren. Daarom strookt het gemeentelijk beleid vaak niet met de wensen van de buurtbewoners. De buurt eist het bouwen van betaalbare woningen, aangepast aan de specifieke woonsituatie van de buurt. Als de stadsvernieuwing dat perspectief niet kan geven, dan betekent dat een verslechtering van het leven van de huidige buurtbewoners en de winkelstand. Terwijl door de bank genomen het leven toch al onder de norm van de gemiddelde Nederlander ligt. Om de leefbaarheid in stand te houden zijn betaalbare huren een minimum vereiste. De stadsvernieuwing, die nu wordt

doorgevoerd bedreigt de bewoners in hun sociale zekerheden. Zo zullen de winkelhuren bij nieuwbouw 3 tot 4 keer zo hoog worden als de huidige winkelhuren. Dit zal voor vele van de kleine neringdoeden in de buurt niet haalbaar zijn en het verdwijnen van winkels kan alleen de buurt verarmen.

Onze eisen:

Het AKZ heeft al lang gewezen op deze problematiek in onze buurt. Zij zal zich zeker met de buurgoten richten op de strijd die ons zal wachten, met de volgende eisen:

- bouwen voor de buurt;
- huren moeten betaalbaar zijn voor de financiële draagkracht van de bewoners;
- behoud en uitbreiding van de huursubsidieregelingen;
- verhoging van de verhuiskostenvergoeding van f 3500,— naar f 5000,—.

AKZ
J. Eerdhuyzen